

**P-090 / İZMİR İLİ BAYRAKLI İLÇESİNDE OKUYAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN
SİGARA/ALKOL/MADDE KULLANIMI VE RİSK FAKTÖRLERİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Hakan KAYIŞ¹, Orçun DEMİR¹, Zeki YÜNCÜ¹, Abdulvahap YORGUN², Serdal MERT², Betül AKYEL³

¹Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Ve Ergen Ruh Sağlığı Ve Hastalıkları Anabilim Dalı
, ²T.C Milli Eğitim Bakanlığı İzmir-Bayraklı Rehberlik Ve Araştırma Merkezi, ³Ege
Üniversitesi Madde Bağımlılığı, Toksikoloji Ve İlaç Bilimleri Enstitüsü

Bu çalışmada 2017-2018 öğretim yılında İzmir Bayraklı İlçesi'nde Rehberlik ve Araştırma Merkezine herhangi bir amaçla başvuran öğrencilerinin sigara/alkol/madde kullanımlarının risk faktörleri açısından değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışma kesitsel alan araştırmasıdır. 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında, İzmir Bayraklı İlçesi'ne bağlı 9. sınıfta eğitim gören öğrencilerden rastgele örnekleme yöntemi ile anadolu teknik ve meslek liseleri, anadolu liseleri, anadolu imam hatip liseleri ve fen liselerinden 1294 öğrenciye ulaşılmıştır. Bu çalışmada araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan anket formu bilgisayar ortamında uygulanmıştır. Anketin oluşturulması aşamasında madde kullanımı ve buna neden olan risk faktörlerini değerlendirmek için daha önce ülkemizde yapılan tarama anketleri değerlendirilmiştir. Bu anketin önceki saha araştırmalarıyla benzer olması sağlanarak elde edilen verilerin önceki çalışmalarla karşılaştırılabilir olması sağlanmıştır.

Bu çalışmada 1294 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırmada ankette sorulmuş olan ve risk faktörü olabileceği düşünülen etkenler sigara, alkol ve madde kullanımı ile ilişkisi yönünden değerlendirilmiştir. Sigara kullanımı ile evde yaşayan ebeveynler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. (p<0.05) Akrabaları ile yaşayan grupta sigara kullanım oranı %25.0 bulunurken; öz anne ve babasıyla yaşayan grupta bu oran %10.6 olarak bulunmuştur. Alkol kullanımı ile evde yaşayan ebeveynler arasındaki ilişki de anlamlı bulunmuştur. (p<0.01) Akrabaları ile yaşayan grupta alkol kullanım oranı %20 iken; öz anne ve babasıyla yaşayan grupta %8.7 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin bir önceki dönemde özürsüz devam etmediği gün sayısı en az bir madde kullanımı olan grupta, madde kullanımı olmayan gruba göre anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. En az bir madde kullanımı olan gruptaki öğrencilerin % 39'u 10 günden fazla özürsüz devamsızlık yaparken; madde kullanmayan grupta bu oran % 14.4'tü. (p<0.01) İyi not almayı önemseyen öğrencilerde sigara/alkol/madde kullanım oranları sırasıyla %10.13 (n=99), %9.8 (n=96), %2.9 (n=29) olarak bulunurken, iyi not almanın kendisi için önemsiz olduğunu ifade eden grupta oranlar sırasıyla % 17.2 (n=30), %15.5 (n=27), %6.8 (n=12) olarak bulunmuştur. (p<0.01)

Anne, babaları beraber olan, anne ve babası iyi anlaşılan öğrencilerin sigara/alkol/madde kullanım oranları daha düşüktür. Okula düzenli olarak devam eden ve okul başarı motivasyonu yüksek olan öğrenciler daha az madde kullanmaktadır. Yaşadığı mahallede suça karışma ve alkol/madde kullanımı oranları daha fazla olan öğrenciler, madde kullanımı açısından risk altındadır. Sigara/alkol/madde kullanımı ile ilgili çalışmalar farklı gruplarda, farklı bölgelerde periyodik olarak yapılmalı, birbirleri ile karşılaştırılmalı ve bu çalışmalarda benzer yöntemler kullanılarak süreç değerlendirilmelidir.

ANAHTAR KELİMELER: SİGARA, ALKOL, MADDE, RİSK FAKTÖRLERİ